

Advies

Betreft: Tolk- en vertaaltoetsen Wbtv
Van: Kwaliteitsinstituut Wbtv
Aan: Raad voor Rechtsbijstand
Datum: 21 februari 2011

Inleiding

In het advies over Beleid voor inschrijving in het Rbtv (20 februari 2009) heeft het Kwaliteitsinstituut Wbtv (verder: Kwaliteitsinstituut) aangegeven veel belang te hechten aan objectieve toetsing van tolken en vertalers aan de in de wet genoemde competenties.

Volgens het Kwaliteitsinstituut kunnen tolken en vertalers onder andere worden ingeschreven in het Rbtv als zij moet goed gevolg een toets hebben afgelegd volgens een vastgesteld toetskader en door deskundigen die aan bepaalde eisen voldoen.

De Raad voor Rechtsbijstand heeft dit advies overgenomen en op 26 maart 2009 de toetsen verankerd in beleid (Besluit Inschrijving Rbtv) en daarmee de noodzaak gecreëerd een kader voor toetsen, toetsinstellingen en toetsinstellingen te ontwikkelen. Het Kwaliteitsinstituut en het Platform Sector Tolken en Vertalers in Nederland (PSTEVIN) hebben in 2009 een opzet voor een toetskader en globale eisen voor toetsinstellingen ontwikkeld. Het Kwaliteitsinstituut heeft de Raad op 29 april 2010 geadviseerd om het toetskader in een pilot te beproeven. De Raad heeft dit advies opgevolgd en eind 2010 een pilot uitgevoerd.

Op 17 januari 2011 heeft het Kwaliteitsinstituut evaluaties van projectleider R. van Deemter en de door de Raad ingestelde begeleidingscommissie besproken.

Advies

Op basis van deze rapportages en de overige resultaten van de pilot adviseert het Kwaliteitsinstituut de Raad:

- het toetskader ontwikkeld door de werkgroep Kader voor toetsen van december 2010 vast te stellen met de volgende aanvullingen:
 - In de beoordeling wordt naast de scores 'voldoende' en 'onvoldoende' de waarde 'slecht' toegevoegd. Met de onderbouwing moet deze score bepaalde deelnemers ervan weerhouden tegen beter weten in een herkansing aan te vragen maar eerst te investeren in het verwerven van de benodigde kennis en vaardigheden.
 - Bij de beschrijving van de beoordeling wordt verwezen naar het tijdens de pilot ontwikkelde beoordelingsraster. Dit raster kan als bijlagen bij het toetskader worden gevoegd.
- de volgende eisen aan de organisatie die de toetsen afneemt vast te stellen:
 - De organisatie voert tolk- en vertaaltoetsen uit volgens het door de Raad voor Rechtsbijstand vastgestelde toetskader.
 - De organisatie moet de uniformiteit en kwaliteit van alle toetsen waarborgen. Dit vergt (op den duur) uitgewerkte protocollen, een evaluatiesystematiek en een structuur waarin het toezicht (met voldoende onafhankelijkheid) op de uitvoering

is georganiseerd. Het eindrapport van de werkgroep Kader voor toetsen biedt daartoe enkele aanknopingspunten (subcommissies, kwaliteitscommissies).

- De organisatie moet in staat zijn om in meerdere talencombinaties en vertaalrichtingen tolk- en vertaaltoetsen te ontwikkelen. Daartoe behoort het ontwikkelen van teksten en rollenspellen, het selecteren en het opleiden van examinatoren.
 - De organisatie moet in staat zijn om per jaar meerdere toetsen uit te voeren.
 - De organisatie moet voorzieningen treffen om eventuele bezwaren en beroepen tegen de wijze van toetsing en de beoordeling binnen redelijke termijnen, op transparante wijze en zorgvuldig te behandelen.
 - De organisatie moet in staat zijn om de administratieve en financiële afwikkeling van de toetsen efficiënt en effectief uit te voeren c.q. uit te laten uitvoeren.
 - Om aan bovenstaande criteria te voldoen, is het noodzakelijk dat de organisatie ervaring heeft met het ontwikkelen en uitvoeren van tolk- en vertaaltoetsen in meerdere talencombinaties en vertaalrichtingen en op het vereiste niveau.
 - Om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen, biedt de organisatie bij voorkeur geen tolk- of vertaalonderwijs aan.
 - De organisatie verzorgt in samenspraak met de Raad voor Rechtsbijstand algehele voorlichting over de inhoud van toetsen, de procedure en de kosten en stelt kandidaten in staat (of helpt Bureau Wbtv daarbij) een reële inschatting te maken van hun niveau en hun slagingskans.
 - De organisatie beslist in samenspraak met Bureau Wbtv in welke talencombinaties en vertaalrichtingen nieuwe toetsen worden ontwikkeld en bestaande toetsen opnieuw worden aangeboden.
 - De organisatie heeft een kostenraming voor initiële kosten, vaste kosten (gedurende de eerste drie jaren) en eventuele ontwikkelkosten voor nieuwe toetsen. De organisatie geeft daarbij aan hoe deze kosten worden gedekt.
- ervoor te zorgen dat de uitrol van Wbtv-toetsen efficiënt en uniform wordt uitgevoerd en dus bij voorkeur door één organisatie.
- de evaluaties van de toetspilot onder de aandacht van de organisatie(s) te brengen die wordt(en) aangewezen om de toetsen uit te voeren. Deze bevatten naast conclusies over het toetskader ook andere nuttige aanwijzingen en suggesties.

Overig

Voor het overige handhaaft het Kwaliteitsinstituut het advies d.d. 15 april 2010 met betrekking tot het monitoren van de vraag naar toetsen, de communicatie voorafgaand aan deelname aan een toets en de organisatie die de toetsen gaat afnemen:

- de Raad dient de mogelijkheden te verkennen om een structuur in te richten waarmee de vraag naar toetsen kan worden gemonitord. Daarbij valt te denken aan de vraag zowel vanuit tolken en vertalers, als vanuit opdrachtgevers.
- tolken en vertalers moeten vooraf reële verwachtingen hebben van de opzet van de toetsen, de wijze van beoordeling, de moeilijkheid en de validering, zodat zij zich ook degelijk kunnen voorbereiden. De Raad moet in samenspraak met de toetsende organisatie voorzien in adequate voorlichting en/of testtoetsen.
- Het verdient de voorkeur om de ontwikkeling, het aanbieden en beoordelen van individuele toetsen zoveel mogelijk onder centrale regie uit te voeren. Daarbij zou idealiter aansluiting moeten worden gezocht bij bestaande kennis en ervaringen uit het Kernteam Kwaliteitsnormering tolken en vertalers, het reguliere tolk- en vertaalonderwijs (Platform Sector Tolken en Vertalers in Nederland) en toetsing van studenten (Stichting Nationale Examens Vertaler en Tolk).

Datum:

21 februari 2011

Mevrouw mr. H.C.A. de Groot
Voorzitter

